

Лап-топови у торбама од вуне

Пустовању, старинском начину обраде вуне, жене су се училе од Мађарица и Бугарки, јер је то код нас било потпуно заборављено

Торбе од вуне у којима може да се понесе лап-топ, футроле за мобилне телефоне израђене од ткања „сишлог“ са разбоја или украсне торбице за пића проткане етно-мотивима сувенири су које из Србије најрадије носе странци, али и наше дипломате страним колегама. Ова роба производ је радионица из општина Велико Градиште, Кладово, Неготин, Бољевац и Сокобања, а да је реч квалитетним и по стандардима израђеним производима гарантује лиценца која је овим радионицама уручена у Министарству економије и регионалног развоја у Београду.

Додела лиценци уједно представља и крај пројекта „Лиценцирање стандарда за послове у руралним подручјима“, који је спроведен од стране „Етно-мреже“, а уз подршку немачке организације за међународну сарадњу ГИЗ. Снежана Јовановић, пројект-менаџер „Етно-мреже“, објаснила је да су све жене које раде у овим радионицама у протеклих девет месеци прошле обуку ткања, пустовања вуне, веза и златовеза, плетења, нецања, керамике и грнчарије.

– Неке од ових техника су скоро потпуно заборављене, али је „Етно-мрежа“ на овај начин успела да их очува. Пустовању, односно једном архаичном начину обраде вуне, наше жене училе су се од Мађарица и

Бугарки, јер је то код нас било потпуно заборављено – испричала је Снежана Јовановић и додала да је овим пројектом обухваћено 200 жена, од којих су 49 њих особе са инвалидитетом. Њихово samozapošljavanje и економско оснаживање су, поред очувања традиционалних техника, један од битних циљева пројекта.

Бранко Милић, пројект-менаџер ГИЗ-а, истакао је да се о економском развоју земље не може говорити уколико се занемари рурални развој. – Територија наше земље је 85 одсто сеоска, па када причамо о сиромаштву, оно је пре свега рурално. ГИЗ се због тога одлучио да помогне и утиче на очување културног наслеђа

које, као робу, може да прода – рекао је Милић.

Осим што су се жене училе скоро заборављеним техникама ручне израде, њихове радионице опремљене су и са укупно 14 разбоја, три грнчарска точка, 25 излагачких паноа и десет сетова за пуствовање вуне.

Иако су се сви услови за рад стекли, Олгица Карановић, једна од оснивача Центра старих заната „Јефимија“ из Великог Градишта, истиче да зарада још увек није сигурна.

– Наша општина није развијена, па су нам и приходи такви. Ипак, интересовање постоји, и чини нам се да ће се оно и повећавати. За сада су наше најчешће муштерије ам-

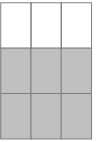
Сузана Баџић за разбојем

Datum: 02.10.2011
Medij: Politika
Rubrika: Društvo
Autori: Višnja Dugalić
Teme: Etno mreža

Napomena:
Površina: 600
Tiraž: 57760

Naslov: Lap-topovi u torbama od vune

Strana: 9

басаде и министарства – објаснила је за „Политику” Олгица Карановић. У овој радњи, поред шалова, накита, керамичких посуда, могу се пазарити и делови народне ношње у свом оригиналном изгледу, али и нешто модернизовани. Тако, рецимо, тканица додавањем керамичког дугмета добија изглед савременог каиша. Њихова цена је 1.500 динара, а толико кошта и ешарпа, док се за 1.000 динара више може пазарити шал.

Причу о неизвесној заради, али једином начину да се упосле, чули смо и у Неготину, у уметничко-занатској радионици „Занарт”.

– После 28 година рада у банци остала сам без посла, нисам успела

Шта је пустовање

Да би се добила пустована вуна неопходно је претходно сирову опрати, осушити и рашчешљати. На тај начин она постаје ваздушаста и спремна за рад. Тако припремљена вуна се прво боји, обликује, па се слажу мустре, односно шаре, на које долазе дебљи слојеви сирове вуне. Следећи корак подразумева да се вуна умота у платно, прелије врелом водом и ваља док се материјал не сједини да би се добио предмет, односно „тепих” од пуста. В. М. Д.

да пронађен ново радно место, али сам била решена да се не предам. У тој борби било је одлучно још 12 жена са којима сам основала ову радионицу – објаснила нам је Мирјана Шекеровић, директорка „Занарта”. Њена колегиница Сузана Ваџић такође је посао у радионици нашла после низа узалудних покушаја да се запосли у струци.

– Завршила сам школу за царину и шпедицију, а запослења нигде. С обзиром на то да имам двоје деце, посао ми је био неопходан. Како сам одувек волела да везем, може се рећи да сам спојила лепо и корисно – испричала нам је Сузана Ваџић. Другачију и нажалост ретку причу чули смо од Милијане Драгић. Ова жена једна је од ретких која свакога дана из села Црномаслице, удаљеног 30 километара од Неготина, у радионицу долази из чисте љубави.

– Материјални положај није разлог због кога сам овде. Први рад сам извела са девет година и био је приказан на школској изложби уприличеној поводом Дана републике. Дакле, реч је о љубави према ручном раду, али и обичају да жене у источној Србији знају традиционалне послове – испричала нам је Милијана Драгић. Вишња Дугалић

